

Redakcja: Grzegorz Gil (dyrektor IEŚ), Anton Saifullayeu
(zastępca dyrektora IEŚ), Agnieszka Zajdel (sekretarz redakcji),
Spasimir Domaradzki, Bartłomiej Krzysztan, Damian Szacawa,
Agata Tatarenko

Nr 1687 (192/2026) | 27.08.2026

ISSN 2657-6996
© IEŚ

Robert Rajczyk

Zmiana paradygmatu w węgierskiej polityce

Zwrot w polityce zagranicznej, nowelizacje Ustawy zasadniczej, reformy instytucjonalne oraz wzrost znaczenia partycypacji społecznej to najistotniejsze elementy zmiany paradygmatu węgierskiej polityki. Efekty stu dni funkcjonowania rządu większości parlamentarnej partii Szacunek i Wolność (*Tisztelet és Szabadság*, TISZA) wskazują na trwałość kierunku realizowanych działań. Deklarowany w kampanii wyborczej TISZA zwrot w polityce zagranicznej dotyczy polityki transatlantyckiej i europejskiej. Odbudowywane są relacje z państwami Grupy Wyszehradzkiej, z NATO i Unią Europejską. Wyeliminowano antyeuropejską retorykę, zrezygnowano z prorosyjskiej postawy, a w relacjach z Ukrainą zaniechano konfrontacyjnej narracji. Przykładem odnowy relacji z UE jest porozumienie polityczne z Komisją Europejską w sprawie uwolnienia zamrożonych funduszy. Istotnym wyzwaniem dla rządu pozostaje deficyt budżetowy. Opozycja parlamentarna krytykuje rząd i większość parlamentarną, zarzucając im przede wszystkim arbitralność oraz antydemokratyczny charakter podejmowanych decyzji politycznych, zwłaszcza związanych ze zmianami w Ustawie zasadniczej.

Zmiany systemowe. Rząd Pétera Magyara, który urząd premiera objął 9 maja br. podczas sesji inauguracyjnej nowego parlamentu, zakończył okres funkcjonowania państwa w reżimie prawnym stanu zagrożenia¹ i zapoczątkował proces wymiany elit politycznych. Nowelizacje Ustawy zasadniczej wprowadziły m.in. ograniczenie do dwóch kadencji dla stanowiska premiera, ustanowiły limit trzech kadencji dla parlamentarzystów i granicę wieku 70 lat dla sędziów Trybunału Konstytucyjnego. Kontrowersje wzbudziło także wygaszenie mandatu prezydenta Tamása Sulyoka przed upływem kadencji. Opozycyjne kluby parlamentarne Fidesz i KDNP wskazują, że zmiany motywowane były politycznie i kwestionują legalność skrócenia kadencji poprzedniej głowy państwa ([„IEŚ Brief”, nr 11](#)) oraz legitymację prawną jego następcy Andrása Baki ([„Komentarze IEŚ”, nr 1682](#)).

Zmiany instytucjonalne. Zgodnie z zapowiedziami przedwyborczymi partii TISZA utworzono Narodowe Biuro Odzyskiwania i Ochrony Majątku (*Nemzeti Vagyönvisszaszerzési és Vagyönvédelmi Hivatal*, NVVH). Nowa instytucja odpowiada za wykrywanie nadużyć w zakresie własności publicznej i odzyskiwanie nielegalnie zdobytych aktywów. Prezes oraz wiceprezesi wybierani są przez Zgromadzenie Narodowe w głosowaniu tajnym i objęci ochroną osobistą. Działaniom antykorupcyjnym sprzyjać ma również akces Węgier do Prokuratury Europejskiej. Zreorganizowano ponadto strukturę rządu, przywracając samodzielność niektórych ministerstw, a także ustanowiono tymczasowe kierownictwo mediów publicznych². Jednak procedura wyboru części członków Niezależnej Rady Mediów Publicznych budzi wątpliwości prawne niektórych organizacji rynku medialnego. Zadaniem Rady jest ochrona niezależności mediów publicznych i nadzorowanie ich działalności. Problemem

¹ Stan zagrożenia wprowadzono w związku z pandemią COVID-19, a następnie przedłużono ze względu na wojnę w Ukrainie. Zniesiono go 13 maja, nadając wydanym na jego podstawie aktom prawnym rangę ustawową. W okresie obowiązywania stanu zagrożenia rola parlamentu była zmarginalizowana na rzecz rządowych dekrety.

² 20 sierpnia, w dniu święta narodowego, wróciła emisja zawieszonych 7 lipca programów informacyjnych, które obecnie uwzględniają stanowisko opozycji. 24 sierpnia wznowiono też emisję publicznej rozgłośni Radio Kossuth. Z kolei grupa dziennikarzy Węgierskiej Agencji Telegraficznej (MTI) opublikowała liczący ponad 450 stron raport, zawierający, zdaniem autorów, przykłady manipulowania informacją w serwisie agencyjnym w poprzednich latach – por. https://hvg.hu/itthon/20260818_kozmedia-mti-hirszerkesztes-fidesz-orban-kormany-dokumentum [20.08.2026].

okazał się też brak weryfikacji dwóch nominacji dziennikarskich w kanale M1. Decyzje personalne cofnięto pod wpływem opinii publicznej.

Zmiana w komunikacji społecznej. Funkcjonowanie mediów publicznych ma być tematem konsultacji społecznych prowadzonych za pośrednictwem specjalnej platformy internetowej Közhang. Wykorzystuje ona AI do agregowania opinii i ma zastąpić realizowane tradycyjnie konsultacje społeczne. Przywrócenie standardów demokracji deliberatywnej to jedna z linii narracyjnych kampanii wyborczej TISZA ([„Komentarze IEŚ”, nr 1635](#)). Rząd Pétera Magyara prowadzi efektywną komunikację polityczną, informując zarówno o swojej działalności, jak i o podejmowanych działaniach. Premier oraz ministrowie sprawnie wykorzystują przede wszystkim platformy społecznościowe do prezentowania bieżącego funkcjonowania rządu. Przykładem są relacje P. Magyara dokumentujące postęp prac przy spiętrzaniu wód Dunaju w celu zapewnienia odpowiedniego poziomu dla pracy turbin elektrowni jądrowej w Paks. Konferencje prasowe premiera prowadzą trzy rzeczniczki rządu. Jedna z nich zrealizowała ponadto działania edukacyjne jako influencerka w platformach społecznościowych.

Komentarz. Péter Magyar, oceniając pierwsze sto dni swojego rządu, zwrócił uwagę przede wszystkim na kwestie przywrócenia funduszy UE, ograniczenia wydatków publicznych oraz obniżki pensji polityków³. Według premiera zrealizowano ponad sto zobowiązań, a do ich śledzenia uruchomiono witrynę internetową⁴. Zdaniem Magyara, obecnie najważniejszym zadaniem będzie poprawa funkcjonowania służby zdrowia, edukacji, systemu ochrony dzieci, opieki społecznej i transportu⁵. Do istotnych wyzwań politycznych dla TISZA należy również kwestia dalszego funkcjonowania w życiu publicznym wolontariuszy zorganizowanych podczas kampanii wyborczej w sieć tzw. Wysp TISZA (*TISZA Szigetek*), którzy stanowili organizacyjne zaplecze ugrupowania pozbawionego struktur lokalnych. Fiasko inicjatywy nominowania w wyborach prezydenckich arcymistrzyni szachowej Judit Polgár dowiodło ich znaczenia politycznego⁶.

Z kolei nowatorstwo pomysłów partycypacyjnych stanowić ma próbę zagwarantowania trwałości zmiany społecznej. O efektywności zaproponowanych przez rządowego pełnomocnika rozwiązań i trwałości kierunku zmian będzie świadczyć sposób prowadzenia debaty publicznej nad kształtem nowego ustroju konstytucyjnego Węgier oraz implementacja jej rezultatów. Dyskusja może dotyczyć przede wszystkim wzmocnienia pozycji ustrojowej prezydenta (legitymacja społeczna pochodząca z wyborów powszechnych) i rozszerzenia jego kompetencji, a także zmiany systemu wyborczego na proporcjonalny, aby w przyszłości wyeliminować możliwość ustanowienia w systemie politycznym hegemonii jednej partii. Rodzaj i sposób prowadzenia dyskursu oddziałuje na wiarygodność polityczną TISZA. Wymagać to będzie gwarancji apolityczności dla projektowanego Instytutu na rzecz Funkcjonalnych i Humanitarnych Węgier (*Működő és Emberséges Magyarországi Intézet*, MEMI), który ma stworzyć formalnoprawne i funkcjonalne ramy debaty publicznej w oparciu o dobre praktyki partycypacji społecznej. Istotne znaczenie będzie miało w tej sytuacji zapewnienie maksymalnie najszerszego udziału społeczeństwa oraz merytorycznego dialogu między ekspertami a obywatelami, aby ograniczyć marginalizację czynnika społecznego w decydowaniu politycznym.

Opozycyjne kluby parlamentarne zarzucają większości parlamentarnej arbitralność i antydemokratyczny charakter działań motywowanych bieżącymi interesami politycznymi, zwłaszcza w odniesieniu do nowelizacji Ustawy zasadniczej i wygaszenia kadencji poprzedniego prezydenta. Formułowane są zarzuty koncentrowania się premiera i ministrów na autopromocji oraz nierealizowania części obietnic wyborczych dotyczących polityki społecznej. W związku z tym wyzwaniem dla rządu P. Magyara będzie ustabilizowanie sytuacji budżetu państwa i redukcja deficytu, który może sięgnąć 7,5% PKB ([„Komentarze IEŚ”, nr 1671](#)). Napływ funduszy UE oraz niska

³ Zob. https://www.facebook.com/reel/1696611748057621/?wtsid=rdr_060gFPuBBhBoH7Is1 [20.08.2026].

⁴ Zob. <https://eredmenyek.kormany.hu/> [20.08.2026].

⁵ W kampanii wyborczej TISZA złożyła 1026 obietnic wyborczych, z których 36 zrealizowano, a częściowo lub w trakcie realizacji jest kolejnych 181, jak wynika z danych witryny monitorującej – <https://igeretfigyelo.hu/> [22.08.2026].

⁶ Na zamkniętym dla prasy spotkaniu z wolontariuszami TISZA premier zapowiedział zorganizowanie konkursu na stanowisko krajowego koordynatora sieci i utworzenie organizacji młodzieżowej. P. Magyar zamierza też, podobnie jak w okresie kampanii wyborczej, odwiedzić kilkanaście miejscowości.

inflacja mogą przyczynić się do wyjścia węgierskiej gospodarki ze stagnacji, przy czym ewentualny wzrost gospodarczy może być ograniczony sytuacją w rolnictwie spowodowaną falą upałów, kosztownym importem energii elektrycznej wobec sierpniowych przerw w pracy węgierskiej elektrowni jądrowej, a także wahaniami cen paliw na świecie.